

عنوان مقاله:

بهمن، پیش آگاهی جوی و نقش آن در فرماندهی پیشگیری تبدیل مخاطره به حادثه مطالعه موردی بهمن آذر 1396 اشترانکوه

محل انتشار:

ششمین کنفرانس جامع مدیریت بحران و HSE (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

سمانه نگاه - دکتری هواشناسی، کارشناس پیش بینی هواشناسی گیلان

نیما فریدمجتهدی - دانشجوی دکتری آب وهواشناسی، کارشناس گروه تحقیقات هواشناسی کاربردی گیلان

حسین عابد - کارشناس ارشد آب وهواشناسی کارشناسیارد آبوهواشناسی، رئیس گروه تحقیقات هواشناسی کاربردی گیلان

خلاصه مقاله:

بهمن برف یک مخاطره ژئومورفولوژیکی است که وقوع آن به کوه ها محدود می شود. در مرتفع ترین کوه ها و معمولا کوهستان های مناطق سرد و مرطوب، نقش ژئومورفولوژیکی و آب شناختی زیادی دارد. بهمن در سه جایگاه عمده سبب ایجاد خسارت و تلفات می شود. اول، محورهای مواصلاتی، دوم سکونتگاه های انسانی و سوم، فعالیت های ورزشی و گردشگری. با توجه به شرایط جغرافیایی ایران و همچنین شرایط جغرافیایی انسانی، محورهای مواصلاتی ازجمله مناطق درگیر در رخداد بهمن هستند. در ایران تاثیر بهمن بر سکونتگاه های انسانی محدود و گزارش هایی این چنینی به جهت جایگزینی به نوبه مناسب سکونتگاه های بومی و همچنین عدم توسعه گردشگری کوهستانی به شکل دهکده ها و مجتمع های گردشگری ورزشی، کم است. از دیدگاه پیش آگاهی در جهت وقوع بهمن، با توجه به محدود بودن چنین سکونتگاه های در مناطق کوهستانی ایران، کم جمعیت یا فاقد جمعیت بودن آنها در فصل سرد سال، و همچنین جانمایی بهینه آنها با توجه به دانش بومی، شناسایی این مناطق در کشور، به نوبه راحت تر است. در مورد آخر، یعنی فعالیت های ورزشی و تفرجی، متاسفانه هم فراوانی رخداد و تلفات بالا است. نمونه شاخص آن تلفات 9 نفره بهمن آذر ماه 1396 در کوه اشترانکوه است. رخدادی که منجر به اعزام تعداد زیادی از تیم های امدادی از هلال احمر و مدیریت بحران و فدراسیون کوهنوردی جهت نجات جان افراد حادثه دیده شد. نتایج این مطالعه نشان می دهد، با توجه به اهمیت شرایط جوی در رخداد بهمن ازجمله رخداد پدیده بارشی، با پیش بینی شرایط جوی ازجمله بارش، افزایش دما و همچنین وزش باد شدید میتوان نسبت به بالا رفتن ریسک رخداد بهمن هشدارهای لازم را صادر و هم از تلفات و هم از دیگریقافت فرسای تیم های امدادی در شرایط کوهستان جلوگیری کرد. رخداد بهمن کل جنو، ازجمله شرایطی بود که وقوع ناپایداری موجب بارش برف از حوالی بعدازظهر در منطقه شد. بررسی الگوی نقشه های سطح زمین و سطوح میانی جو (تراز 500 میلیباری) مبین نفوذ و فعالیت سامانه بارشی دینامیکی قوی در منطقه بود. به عبارت دیگر علیرغم حاکمیت پشته ارتفاعی و پایداری جو تا ساعت 06 گرینویچ روز پنجشنبه 7 دسامبر 2017، از حوالی ظهر با نفوذ ناوه ارتفاعی عمیق از سمت غرب کشور و ریزش هوای سرد به منطقه، شرایط برای ابرناکی و مه آلودشدن هوا، بارش برف و وزش باد مهیا شد. بنابراین با وجود پیش بینی های صورت گرفته در خصوص رخداد برف در منطقه، بنظر می رسد عدم توجه کافی به شرایط جوی سبب شد کوهنودران در منطقه با شرایط توفان تندی همراه با بارش برف، وزش باد شدید و کاهش دید افقی و عمودی ناشی از مه آلود شدن هوا مواجه شده و به اشتباه درمسیر پرشیب و مستعد بهمن در منطقه قرار گیرند. با توجه به وجود اصول کلی و معیارهای هواشناختی مشخص جهت افزایش پتانسیل بهمن، ارائه پیش بینی تخصصی در زمینه رخداد بهمن در مناطق مستعد می تواند کمک موثری در مدیریت پیشگیری تبدیل مخاطره به حادثه باشد.

کلمات کلیدی:

بهمن، پیش آگاهی جوی، مخاطره، اشترانکوه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1001799>

